

SPECIAL REKENEN

Cursus omgaan met dyscalculie

Veel hardnekkige rekenproblemen bij leerlingen vallen onder dyscalculie. Aan de oorzaak is niets te doen. Het is wel mogelijk om tegemoet te komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van deze kinderen. De CED-Groep heeft een cursus in het leven geroepen om deze kennis over te dragen.

Het beleid van Weer Samen Naar School en Passend onderwijs wil dat leerlingen met dyscalculie op de basisschool blijven. Het hele schoolteam krijgt er dus mee te maken. De school doet er goed aan duidelijke afspraken te maken over de begeleiding van deze leerlingen. Welke mogelijkheden zijn er om de problemen goed in kaart te brengen? Hoe kom je tegemoet aan de specifieke onder-

wijsbehoeften van kinderen met dyscalculie? De antwoorden op deze vragen heeft de CED-Groep in de cursus ZORG VOOR LEERLINGEN MET DYSCALCULIE EN ERNSTIGE REKEN-PROBLEMEN verwerkt. De cursisten - leerkrachten, intern begeleiders, remedial teachers en rekencoördinatoren - krijgen volop praktische tips. De cursus vindt komend jaar plaats op vier woensdagmiddagen. Scholen

kunnen deze cursus ook op andere tijden afspreken en op maat laten maken voor het hele schoolteam. Kijk op www.cedgroep.nl → cursussen en trainingen.

Op de CED-website staat een **interview** met orthopedagoog Carla Eisma, waarbij zij haar visie geeft op dyscalculie en het omgaan daarmee. Lees het op www.cedgroep.nl/speciaalrekenen.

Meer weten?
 Carla Eisma
 0183 35140
c.eisma@cedgroep.nl

VVE TELT MEE! Realistisch rekenen met kleuters

Als kleuters rekenvaardigheden oefenen, heeft dat een goede invloed op hun latere schoolprestaties. Voorschoolse programma's moeten dus naast taal- ook rekenvaardigheden aanbieden. De CED-Groep helpt voorscholen daarbij.

Talig bezig zijn in de groep, dat lukt! Maar hoe zit het met rekenen? Wat is realistisch reken- en wiskundeonderwijs eigenlijk? En hoe betrek ik kinderen bij een rekenactiviteit? Deze vragen komen bij pedagogisch medewerkers en leerkrachten boven als zij met kleuters willen rekenen. Als antwoord op deze vragen heeft de CED-Groep een begeleidingsaanbod samengesteld.

me rekenactiviteiten. Bij realistisch rekenen gaat het om de vertaling van een probleem naar een activiteit. Hierover vindt interactie plaats. De kinderen komen in actie, de leerkracht spreekt de leerlingen op hun niveau aan en zorgt voor herhaling. Dit vraagt om kennis en een groot repertoire van vaardigheden waar de leerkracht snel wisselend uit kan putten.

Vervolgmodule
 Na de basis cursus kunnen de pedagogisch medewerkers en leerkrachten deelnemen aan een vervolgmodule voor realistisch reken- en wiskundeonderwijs. Er zijn modules over 'peilen en stimuleren van getalsbegrip', 'meten en meetkunde', 'het samenstellen van een rekenkoffer rond getalbegrip', 'het samenstellen van een rekenkoffer rond meten en meetkunde', 'het werken in hoeken in groepen 1 en 2'.

Praktisch
 De cursisten verdiepen zich in 'tellen' en hele getallen'. Aan de hand van praktijkopdrachten trainen zij leerkrachtvaardigheden die horen bij de uitgangspunten voor realistische en leerza-

Meer weten?
 Ine van de Sluis
 010 4071763
i.vandesluis@cedgroep.nl

REKENBOOG voor zml

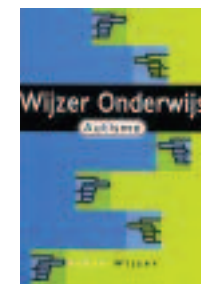
CED-Groep, SLO en Freudenthal Instituut ontwikkelen onder de naam Rekenboog nieuwe inhoud en materiaal voor zeer moeilijk lerenden van vier tot en met twintig jaar. Hiermee willen zij realistisch rekenen-wiskunde voor zml-leerlingen mogelijk maken. De CED-Groep heeft de leeftijdsgroep van acht tot en met twaalf jaar voor zijn rekening genomen. Inmiddels zijn zes zml-scholen met het proefmateriaal aan de slag gegaan.

Meer weten?
 Lisette Ligtdag
 010 4071639
l.ligtdag@cedgroep.nl
www.rekenboog.nl

SPECIAL REKENEN

REKEN-WIJZER: REALISTISCH REKENEN VOOR AUTISTEN Hersenen 'in de rekenstand' zetten

tekst Connie van de Zel

Speciaal onderwijs De Piloot heeft de juiste balans gevonden bij het werken met de 'Reken-Wijzer'. In een enkele jaren durend proces werd de methode onder begeleiding van de CED-Groep ingevoerd en geperfectioneerd.

In navolging van de invoering van het realistisch rekenen in het basisonderwijs, werd ook het werken met een basisschoolmethode voor het speciaal onderwijs verplicht gesteld. Hiermee ontstond op De Piloot de noodzaak om het rekenonderwijs aan hun specifieke doelgroep nader onder de loep te nemen. Miriam Kamermans, rekencoördinator en Tamara Bosmans, intern begeleider, vertellen waar zij tegenaan liepen en hoe de Reken-Wijzer daar een oplossing voor heeft geboden.

Moeilijk
 'In de tijd van het rijtjesrekenen merkte je de specifieke, aan autisme gerelateerde, problemen niet zo. Over het algemeen kunnen deze kinderen dit mechanistische rekenen redelijk aan. Maar het kunnen vertalen van zoiets abstracts als een som naar een concrete praktijksituatie en andersom, dat is voor deze kinderen heel moeilijk. Als je bijvoorbeeld aan een kind vraagt hoeveel boeken er zijn als je vijf planken met elk vijf boeken hebt, kan hij daar niks mee. Maar vraag hoeveel vijf keer vijf is, en hij weet het antwoord. Kinderen die geen autisme hebben, maken deze vertaalslag veel sneller uit zichzelf.'

Trukendoos
 'Maar de grootste omslag bij het invoeren van het realistisch rekenen is de nadruk die hierbij op de instructie ligt. Voorheen was het rekenonderwijs aan deze kinderen vrij individueel. Maar realistisch rekenen kan niet zonder instructie en juist dan loop je tegen de specifieke problemen aan. Het doet

een groot appèl op het kennen en herkennen van de stoornis en op het toepassen van je 'trukendoos'.'

Warming up
 In de Reken-Wijzer is op basis van de dagelijkse praktijk heel praktisch in kaart gebracht hoe je het realistisch rekenonderwijs aan kinderen met autisme aan kunt pakken. Het hart van het boekje bestaat uit een observatielijst. In deze lijst staan per fase van de instructie de specifieke belemmeringen van deze kinderen omschreven, gekoppeld aan aandachtspunten voor de leerkracht. Tamara geeft hiervan een voorbeeld. 'Een belemmering van deze kinderen is dat ze moeilijk kunnen schakelen naar een ander vak. Daarom beginnen we de instructie met een warming up, om de hersenen in de rekenstand te zetten. 'Setting the climate', noemde onze CED-begeleider dat.' Een tweede voorbeeld komt van Miriam. 'Kinderen met een autistische stoornis zijn erg visueel ingesteld. In de observatielijst komt het visualiseren dan ook bij meerdere lesfasen aan de orde.'

Kracht
 De school is blij met de Reken-Wijzer. Miriam: 'De kracht van de methode is dat het zo praktisch is en dat het vanuit de stoornis is opgebouwd. Dit maakt het heel herkenbaar en toepasbaar. Die herkenning komt nog eens extra terug in de praktijkvoorbeelden die in de methode staan opgenomen. Ook aan deze voorbeelden zijn weer tips gekoppeld, die je zo kunt toepassen in de praktijk.'

Kinderen met een autistische stoornis zijn erg visueel ingesteld. foto De Piloot

Wijzer Onderwijs: Autisme van de CED-Groep is een specifieke aanpak voor leerlingen met een autisme spectrum stoornis, bestaande uit een map met allerlei praktische en uitvoerbare tips om het onderwijs voor deze leerlingen toegankelijker te maken. De map bestaat uit zes onderdelen. Het laatste en nieuwste onderdeel is de Reken-Wijzer: een verdiepingsmodule voor rekenonderwijs aan kinderen met autisme.

Meer weten?
 Ine van de Sluis
 010 4071763
i.vandesluis@cedgroep.nl
www.wijzeronderwijs.nl

HOE GEBRUIK JE DE REKEN-WIJZER AUTISME? KOM NAAR DE STUDIEMIDDAG OP 7 JANUARI! ZIE WWW.CEDGROEP.NL.